

CAP ALS PRIMERS PERIODISTES EN CIÈNCIA I TECNOLOGIA

Josep Lluís Gómez Mompart*

Des que es va començar a elaborar la nova Llicenciatura de Periodisme a la Universitat de València vam tenir molt clar –entre d’altres qüestions importants– que la ciència i la tecnologia no només són cultura, sinó que, a més, no poden desvincular-se de les ciències socials i de les humanitats. En conseqüència, la nova llicenciatura –iniciada a l’octubre del 2000– havia d’incloure aquest plantejament d’una manera explícita, la qual cosa va significar que, com a responsable del pla d’estudis, proposés un itinerari d’especialització, justament, de ciència i tecnologia, al costat d’un altre de societat, política i economia.

Aquest enfocament suposava una proposta innovadora, l’única de totes les carreres de periodisme a l’Estat espanyol (i n’hi ha una trentena de reconegudes), que anava molt més enllà del que fins ara existia. No es tractava només d’incloure alguna assignatura sobre periodisme científic o sobre Comunicació de la ciència, com des dels anys noranta han anat introduint algunes facultats de Ciències de la Informació, o d’oferir un màster una vegada acabada la carrera, sinó d’acabar seriosament, i en igualtat de condicions, la necessitat que el titulat en Periodisme del segle XXI ha de tenir coneixements suficients de ciència i tecnologia.

D’una banda, perquè cada vegada més –i, particularment, en la societat de la informació i del coneixement– un periodista universitari ha d’informar de molts temes en els quals els aspectes científics i tecnològics hi són presents (quan no són el nucli d’importants notícies). I donat que aquests tenen repercussions sobre la vida quotidiana dels ciutadans, l’informador ha de tenir coneixements fonamentals i rigor en el tractament atès l’impacte social que de vegades hi pot tenir. I, d’una altra banda, perquè l’al-

ta divulgació científicotècnica, tant en els mitjans tradicionals (premsa, ràdio i televisió) com en els nous (Internet), necessita no només de simples gestors de la informació (aquells que tracten dades), sinó de veritables divulgadors que sàpiguen processar dades complexes, interpretar-les amb l’ajut d’experts i traduir-les (no trivialitzar-les) als llenguatges multimediàtics de manera adequada (correcta), intel·ligible (entenedora) i atractiva (interessant). Només així el periodisme científic i/o la divulgació de la ciència i de la tecnologia seran socialment útils.

Algunes de les qüestions i raonaments esmentats es van palesar en el II Congreso sobre Comunicación Social de la Ciencia, celebrat a finals de novembre de 2001, en el Museu de les Ciències de València. El debat habitual es va tornar a produir: els comunicadors de la ciència han de ser, almenys pel que fa a la informació general, llicenciats en ciències o tecnologies amb una certa formació periodística o periodistes universitaris especialitzats en ciència i tec-

nologia, com ara alguns ho són en economia, política, societat, cultura amb prou coneixements i consideració, en la premsa de qualitat general o especialitzada?

Per a la Llicenciatura de Periodisme de la Universitat de València la resposta no és evident només perquè ha posat en funcionament un itinerari d’especialització en ciència i tecnologia, sinó perquè no s’ha de confondre la col·laboració regular dels experts en totes les àrees del saber en els grans mitjans de comunicació (com a condició *sine qua non* per respondre a la societat complexa amb una informació complicada, però comprensible) amb el tractament de moltes de les notícies i temes quotidians, la interdisciplinarietat en què es donen a la realitat i una comu-

«A L’ITINERARI DE
CIÈNCIA I TECNOLOGIA DE
PERIODISME DE LA NOSTRA
UNIVERSITAT, QUE ESTÀ
DESPLEGAT EN EL SEGON
CICLE DE LA LLICENCIATURA
(DOS ÚLTIMS ANYS), S’HI
ACCEDEIX DESPRÉS DEL
PRIMER CICLE DE
PERIODISME»

© Foto article: Javier Yaya Tur (CACSA)

Imatge del Pèndol de Foucault en la Ciutat de les Ciències i les Arts de València.

nicabilitat professional que encara és més difícil d'exercir en ciència i tècnica que quan s'informa dels camps més familiars als bons periodistes.

D'acord amb aquesta lògica –i atès que cap mitjà de comunicació por tenir tants especialistes com carreres–, a l'itinerari de ciència i tecnologia de periodisme de la nostra universitat, que està desplegat en el segon cicle de la llicenciatura (dos últims anys), s'hi accedeix després del primer cicle de Periodisme. És a dir, després de tres anys d'una formació bàsica i generalista en ciències socials, humanitats, tecnologies, amb sabers i habilitats comunicatius (alguns de molt actuals com Internet, multimèdia, hipertext), i on ja hi ha assignatures científicotècniques: Introducció a la ciència i a la tecnologia actuals; Corrents del pensament contemporani; Divulgació d'informació científica, i Comprensió i utilització de dades i estadístiques. Quant a l'especialització en el segon cicle, aquestes són les matèries: Biotecnologia, Filosofia de les ciències i Tecnologies ambientals; Cos-

**«ENS PLAU INFORMAR QUE AVIAT
EIXIRÀ D'UNA UNIVERSITAT
PÚBLICA LA PRIMERA GENERACIÓ
DE PERIODISTES ESPECIALITZATS
EN CIÈNCIA I TECNOLOGIA, LA
QUAL TINDRÀ UNA COMPETÈNCIA
I RECONeixEMENT SINGULAR DINS
DE LA UNIÓ EUROPEA»**

mologia i exploració de l'espai; Medicaments i societat / Medicina i salut, i El tractament informatiu científic.

Per tot plegat, ens plau informar que aviat eixirà d'una universitat pública la primera generació de periodistes especialitzats en ciència i tecnologia, la qual tindrà una competència i reconeixement singular dins de la Unió Europea. Modestament, aquesta és una aposta de futur i internacional des d'una ciutat com València, amb una universitat que ja ha fet cinc segles.

*Responsable de la Llicenciatura de Periodisme de la UV